

วิถีเกษตรอินทรีย์

‘สวนสามพราน’

สรรค์สร้างตลาดสุขใจ

พื้นที่

ที่ร่องสวนขนาด 30 ไร่ ริมน้ำนครชัยศรีฝั่งตรงข้ามกับโรงแรมสวนสามพราน ไรสการ์เด็น ริเวอร์ไซด์มองเผิน ๆ คิดว่าเป็นสวนผลไม้ของชาวนครชัยศรีทั่วไป แต่เมื่อลองเรือผ่านคลองชอยเข้าไปกลับพบความต่างจากร่องสวนผลไม้ที่คุ้นเคย พื้นที่อุดมไปด้วยพืชหลากหลายทั้ง ฝรั่ง ชมพู่มะเหมี่ยว มะพร้าว หนาก-มะม่วง พืชผักสวนครัว ผักคะน้า ผักกาด และปื้งบัวขนาดใหญ่ ชัยวัฒน์ ธรรมอนจิตต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ต.ยายชา อ.สามพราน จ.นครปฐม ในฐานะผู้ดูแลสวน บอกกล่าวกับผู้มาเยือนว่า พื้นที่สวนตรงนี้เป็นกรรมสิทธิ์ที่ดินของสวนสามพราน ไรสการ์เด็นฯ ที่ทางผู้บริหารได้ทดลองทำเกษตรอินทรีย์มา 4 ปีแล้ว ให้เป็นแหล่งผลิตพืชผักปลอดสารพิษของโรงแรม พร้อมทำน้ำที่เป็นแปลงสวนสาธิตให้ชาวบ้านย่านนี้มาศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเกษตรอีกจุดของสวนสามพราน ไรสการ์เด็นฯ

ชัยวัฒน์ เล่าว่า เดิมทีที่ดินตรงนี้เป็นสวนร้าง ทางผู้บริหารจึงมาพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อจะพลิกพื้นที่นี้ให้เป็นเกษตรอินทรีย์ โดยระดมหาความรู้และเชิญผู้รู้มาร่วมทำงาน ยกตัวอย่างเช่น การให้หมอดิ.มาตรวจสภาพดิน

การใช้น้ำหมักชีวภาพเป็นสารไล่แมลงและการปลูกพืชผสมผสาน ขณะเดียวกันทะนุบำรุงรักษาต้นไม้ดั้งเดิมของสวน เช่น ชมพู่ ฝรั่ง ต้นหนาก แม้นายุคนี้ตลาดต้องการหมากน้อยลงไปมากเพราะคนไทยไม่บริโภคแล้ว แต่ในภาคการท่องเที่ยวมีคุณค่า ใช้เป็นจุดการแสดงโชว์ป็นต้นหนาก ซึ่งสมัยนี้แทบจะหาคนเป็นต้นหนากที่สูงละตัวได้น้อยเต็มที

คุณอุษและ อ.ทิวาพร

“เราตั้งเป้าที่จะพัฒนาพื้นที่สวนของชาวบ้านที่อยู่โดยรอบของพื้นที่สวนนี้ซึ่งมีอยู่ประมาณ 300 ไร่ ให้เป็นเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด ซึ่งตอนนี้มีชาวบ้านได้เปลี่ยนมาปลูกผลไม้เกษตรอินทรีย์แล้วครึ่งหนึ่ง ส่วนที่เหลือกำลังพิจารณา ต้องยอมรับว่าไม้ที่เจอเคยมาตลอด เมื่อเปลี่ยนเป็นเกษตรอินทรีย์โดยฉับพลันจะให้ผลผลิตน้อย ต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป อย่างน้อยต้องใช้เวลา 1-2 ปี จึงจะเป็นเกษตรอินทรีย์ 100 เปอร์เซ็นต์ เมื่อถึงวันนั้นเราหวังว่าจะเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอินทรีย์ โดยมีสวนสามพรานไรสการ์เด็นฯเป็นประตูดูพานักท่องเที่ยวมาสู่สวนของชาวบ้าน ทำให้เขาขายผลผลิตได้โดยตรงกับผู้บริโภค เราเชื่อว่าคนเขาเที่ยวสวนเห็นผลไม้ปลอดสารเคมีเขาต้องซื้อกลับไป” ผู้ใหญ่น้ำบอกถึงแผนในอนาคตของการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งร่วมกับกลุ่มทุนในชุมชนที่จะนำพาท้องถิ่นเดินไปในทิศทางเดียวกัน

อุษ นวราช กรรมการผู้จัดการสวนสามพราน ไรสการ์เด็น

ริเวอร์ไซด์ กล่าวว่า ตลอดการทำธุรกิจของโรงแรม เราให้ความสำคัญต่อชุมชนโดยรอบด้วย โครงการเกษตรอินทรีย์เป็นความร่วมมือจาก 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มหาวิทยาลัยเกษตรและสวนสามพราน ไร่การเคหะ เพื่อจะมุ่งสร้างธุรกิจเชิงคุณค่า ตั้งเป้าให้เกษตรกรใน อ.สามพราน หยุดใช้สารเคมี โดยทาง รร. นำนักวิจัยนักวิชาการด้านเกษตร

ผักปลอดสาร

น้ำพริกข้าวสาคูขายดีในตลาด

สำหรับเครือข่ายพันธมิตรคู่ค้าในตลาด อาทิ "กลุ่มส้มโอไทยทวี" เป็นส้มโอที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) ส้มโอในการส่งออก และทำเป็นส้มโอบรรจุหีบห่อมีตรา GI (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) รับรองเครือข่ายตลาดนัดสีเขียวที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวป่าอัญพืช สลัด ขนมจีนเห็ด ยำผัก ก๋วยเตี๋ยวต้มยำสมุนไพร ไข่ไก่ อินทรี และผลิตภัณฑ์นม ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติ

ท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี นำผลผลิตอินทรีย์ที่มีอยู่ได้แก่น้ำพริกข้าว พืชพื้นเมืองที่มีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระ

กลุ่มพัฒนายั่งยืน จ.นครปฐม จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผลไม้ เห็ด ไข่ไก่ ไข่เป็ด น้ำสมุนไพร รวบรวมจัด ยาสมุนไพรเชิงพอเพียง ผลไม้แปรรูป กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองมหาสวัสดิ์ จ.นครปฐม จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ อาทิ ข้าวตังข้าวกล้อง พืชข้าวตัง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเรืองศิริ

สวนเกษตรอินทรีย์

มาสู่ชุมชน ซึ่งมีงบประมาณสนับสนุนสำหรับค่าตอบแทนนักวิชาการ ขณะเดียวกันทางสวนสามพรานได้สมทบทุนส่วนหนึ่ง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดระบบสหกรณ์เพื่อสร้างการค้าที่มีคุณธรรมความคู่กันไปด้วย พร้อมกับจัดสรรพื้นที่ให้ชุมชนนำสินค้าเกษตรอินทรีย์มาจำหน่าย ซึ่งขณะนี้ได้ขับเคลื่อนออกมาในรูปแบบตลาดนัดวันเสาร์-อาทิตย์ ใช้ชื่อว่า "ตลาดสุขใจ" รูปแบบของตลาดสุขใจจะให้ชาวบ้านรวมกลุ่มนำสินค้าในพื้นที่มาวางจำหน่ายมีทั้งผัก ผลไม้ สินค้าหัตถกรรม อาหารสำเร็จรูป ส่วนหนึ่งเป็นสินค้าในแปลงเกษตรอินทรีย์ของสวนสามพรานเอง โดยจะมีนักวิชาการออกไปร่วมตรวจสอบแปลงผักของเกษตรกรเป็นระยะ พร้อมทั้งมีบริการหาสารตกค้างในผักที่ตลาด เพื่อความสบายใจของผู้บริโภค โดยเกณฑ์สำคัญของพ่อค้าแม่ค้าที่จะมาขายที่นี้ต้องรวมกลุ่มแล้วผลิตสินค้าเอง นับตั้งแต่เปิดตลาดมา 5 เดือน มีแม่ค้าเข้ามาขายแล้ว 40 ราย แต่ละวันมีผู้มาจับจ่ายประมาณ 200 คน

ตลาดโล่งโปร่งสบาย

จ.นครปฐม จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำลูกสาวอง นำนมข้าวโพด และเครือข่ายข้าวหอมมะลิ จากสหกรณ์ข้าวหอมมะลิไทย

นางวันทา

จันทร์ไตรรัตน์ ชาว

บ้านหมู่ 6 ต.คลองใหม่ อ.สามพราน หนึ่งในแม่ค้าในตลาดสุขใจ เล่าว่า พืชผักที่นำมาขายเป็นผักริมรั้วที่มาจากพื้นที่ใกล้เคียงในชุมชนและผักที่ปลูกเอง ไม่ว่าจะเป็นตำลึง มะแว้ง กล้ายน้ำว้า มะยม พุทูน ดอกแค ใบยอ มะม่วง พริกขี้หนู ซึ่งเป็นของชาวบ้านในพื้นที่นำมาขายให้ แล้วเดี๋ยวบ้านไหนมีผลผลิตชนิดไหนออกมา

ด้าน นางทิพากร ศรราชกุล ผู้อำนวยการศูนย์กิจกรรมธรรมชาติ ท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี กล่าวว่า ทางศูนย์เข้ามาร่วมเพราะอยากเห็นตลาดสุขภาพในรูปแบบนี้เกิดขึ้น ปัจจุบันมีกลุ่มผู้ปลูกผลิตผลเกษตรธรรมชาติกันมากขึ้นแต่ไม่ค่อยมีที่ขาย และมีผู้บริโภคจำนวนมากที่ต้องการพืชผักปลอดสารพิษ แต่ไม่มีที่ซื้อ ซึ่งแนวโมเดลของพืชผักอินทรีย์หรือผลิตผลเกษตรปลอดภัยในอนาคตตลาดจะมีความต้องการสูงขึ้นเรื่อย ๆ เราอยากเห็นตลาดสุขภาพอย่างนี้เกิดขึ้นทุกจังหวัด เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ผลิตและผู้บริโภค

รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ทำให้ปัจจุบันอาหารที่มาจากแหล่งเกษตรอินทรีย์มีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น 20 เปอร์เซ็นต์ แต่ปัญหาใหญ่ผู้ผลิตยังไม่มีแหล่งขายแน่นอน รูปแบบตลาดสุขใจจึงเป็นอีกตัวอย่างของการต่อยอดเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร

****ตลาดสุขใจเปิดทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 10.00 - 17.00 น. บนพื้นที่ 8 ไร่ บริเวณหน้าสวนสามพราน ไร่การเคหะ ติดถนนเพชรเกษม สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นักวิจัยตลาดสุขใจ 08-0818-9365****